

چرا مردگان را به خاک می‌سپاریم؟

خاکسپاری مردگان دارای مفهومی نمادین است که مهمتر از دلایل ظاهری آن است و به طور کلی رفتار مردم ملل مختلف با مردگان خود دارای مفهومی عمیق بوده و پیام‌های متعددی را با خود حمل می‌کند.

خبرگزاری مهر- گروه دین و اندیشه: خاکسپاری مردگان دارای مفهومی نمادین است که مهمتر از دلایل ظاهری آن است و به طور کلی رفتار مردم ملل مختلف با مردگان خود دارای مفهومی عمیق بوده و پیام‌های متعددی را با خود حمل می‌کند.

روایت شده که بعد از اینکه قابیل، برادر خود، هابیل را کشت، ندانست که با جنازه‌ی هابیل چه کار کند. در همین هنگام دو کلاغ را دید که در حال نزاع کردن هستند. یکی از کلاغ‌ها کلاغ دیگر را کشت و سپس با منقار خود گودالی در زمین حفر کرد و کلاغ مرده را در آن گذاشت و روی آن خاک ریخت. قابیل با دیدن این صحنه تصمیم گرفت که هابیل را در زیر خاک پنهان کند تا کسی او را نبیند و متوجه جرمش شود. از این‌جا بود که انسان متوجه شد که باید مرده را به خاک بسپارد.

به خاکسپاری مردگان علاوه بر دلایل مستقیم و عملی آن دارای مفاهیمی نمادین است که شاید این مفاهیم مهمتر از دلایل ظاهری آن باشد. به طور کلی رفتار مردم ملل مختلف با مردگان خود دارای مفهومی عمیق بوده و پیام‌های متعددی را با خود حمل می‌کند.

انسان، جسم مرده هم نوع خود را به خاک می‌سپارد اما چرا با جسم زنده‌ی هم نوع خود چنین کاری نمی‌کند؟ زیرا این عمل نمادین یک اعتراف شهودی و ناخود آگاه است به اینکه حقیقت انسان روح است و جسم انسان صرفاً برای این روح است. وقتی که کسی می‌میرد ما او را به خاک می‌سپاریم، در حالی که این جسم مرده تفاوت زیادی با جسمی که در حال خواب است ندارد. پس چرا شخص که خواب است را به خاک نمی‌سپاریم؟

با این کار ما اعتراف می‌کنیم که این جسم تا وقتی موجود زنده محسوب می‌شد که دارای روح باشد حالا که دارای روح نیست بنابراین مرده تلقی می‌شود و بهتر است با او مثل مردگان رفتار شود. جالب اینکه حتی کسانی هم که ظاهراً منکر وجود و جاودانگی روح هستند، همین کار را می‌کنند و با همین کار خود، ناخواسته، به اصل حقیقی وجود انسان که روح اوست اشاره دارند. بسیاری از آیین‌ها و سنت‌ها ریشه در شهودات و یافته‌هایی بسیار عمیق و تاریخی دارد که با تجزیه و تحلیل آن‌ها می‌توانیم درس‌های معنی‌دار فراوانی بیاموزیم.

خردمندان هندو می‌گویند ما جسم مرده را آتش می‌زنیم تا روح او وابستگی به جسم را از دست داده و دیگر هرگز به جسم رجعت نکند بلکه به حیات آسمانی خود ادامه دهد. و بعضی از آن‌ها معتقدند که با به آتش کشیدن جسم در واقع جسم را به انرژی صاحب خود که همان روح است می‌شناسد و دوباره به او ملحق می‌شود.

در مصر و چین، ایران و بسیاری از کشورهای دیگر، باستان شناسان با قبرهایی برخورد کردند که شبیه به یک اتاق با تمام تجهیزات ضروری زندگی بود در این قبرها، در کنار جسد مردگان انواع وسایل زندگی یافت می‌شد(و می‌شود) حتی پول و زیورآلات و جواهرات در بعضی از آن‌ها علاوه بر وسایل زندگی غذا هم وجود دارد. ظروف عسل، روغن زیتون و گندم و از جمله این غذاها بوده است. یکی از مقبره‌هایی که در چین کشف شد شامل شخص امپراطور و سربازان و خادمین بوده و آن‌ها بر این اعتقاد بودند که مرگ پایان زندگی نیست بلکه نوعی جابه جایی از این جهان به جهان دیگر است. همه این رفتارها اعتراف و شهودی عملی است درباره وجود روح و جاودانگی آن درباره واقعیت‌های زندگی در جهان دیگر.

یکی از بنیادی‌ترین اصول و مبانی کلیه روش‌های درمانی باطن گرا، اعتقاد به وجود و جاودانگی روح است، به عبارتی بیشتر روش‌های درمانی باطن گرا، اعتقاد به وجود و جاودانگی روح است. به عبارتی بیشتر روش‌های درمانی نامتعارف به اصل وجود بقاء روح پایه‌گذاری شده‌اند. بنابراین برای درک واقعی این گونه روش‌ها و یا برقراری ارتباط مؤثر با آن‌ها لازم است که این مسأله را برای خود حل کنید که آیا روح واقعاً هست یا خیر؟

حل این مسأله و اعتراف همه جانبه برای اصالت روح می‌تواند حلال بسیاری از مسایل و مشکلات انسان باشد. حتی بعضی از مکتب‌های باطنی بر این اعتقادند که با درک این راه حل می‌تواند به همه مسایل پایان داد که البته تا حدی افراطی به نظر می‌رسد.

اینک آیاتی از قرآن کریم که کلام خداوند است بر اصالت و استلال روح شاهد آورده می‌شود که می‌فرماید: قُلْ يَتُوفَاكُم مَّلَكُ الْمَوْتِ الَّذِي وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ به آن‌ها بگو، فرشته مرگ که مأمور قبض روح شماست جان شما را خواهد گرفت و پس از مرگ به سوی خدای خود باز می‌گردد.

این آیه مبارک پاسخی است به سخنان کفار که می‌گفتند چگونه موقعی که ما در روی زمین گم شدیم و اجزای بدن ما خاک و پراکنده شد. باز زنده می‌شویم و زندگی دیگری شروع کنیم که در آیه قبل از این آیه، خداوند از قول آن‌ها حکایت می‌کند. در این آیه مورد بحث خداوند می‌فرماید: اگرچه با مرگ، بدن شما متلاشی و خاک می‌گردد، ولی حقیقت شما که روح شما است، باقی است گم نمی‌شود.